

Elena Simionescu-Zaharia

Basmul popular – orizonturi stilistice

Editura *Alma Mater*
Bacău – 2012

Coperta: Prof.dr. Aurel Stanciu

Referenți științifici: Cercet.pr.gr. I dr. Lucia Cireș
Prof.univ.dr. Mihai Moraru

Prepress: Vasilică Bărboiu, Gheorghe Ambăruș
S.C. MIALID S.R.L. Bacău

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SIMIONESCU-ZAHARIA, ELENA

Basmul popular: orizonturi stilistice/Elena Simionescu-Zaharia; referenți șt.: Lucia Cireș, Mihai Moraru; Bacău: *Alma Mater*, 2012

ISBN 978-606-527-228-6

I. Cireș, Lucia

II. Moraru, Mihai

Postf.: Ioan Dănilă

821.135.1.09-91-34

Editura *Alma Mater*
a Universității „Vasile Alecsandri” din Bacău
Calea Mărășești, nr. 157
Bacău, jud. Bacău

CUPRINS

INTRODUCERE	7
Basmul, între culegere și interpretare	
A. Stadiul cercetării, primele culegeri	
B. Interpretarea basmului	
Capitolul 1. BASMUL, ÎN CULTURA ORALĂ	
1.1. Basmul, creație populară definitorie	12
1.1.1. Cultura orală	12
1.1.2. Creativitate populară	17
1.1.3. Despre originea basmului	21
1.1.4. Basmul românesc, în context universal	30
1.2. Basmul în comunicarea orală	35
1.2.1. Receptarea socioculturală a basmului	35
1.2.2. Basmul, enunț în actul enunțării	39
1.2.3. Problematika discursului în basm	43
Capitolul 2. STRUCTURI STILISTICE ȘI FUNCȚIE POETICĂ	
2.1. Specificitatea basmului	51
2.2. Cultura orală – cultura erudită a scrisului	53
2.3. Autenticitatea basmului popular în raport cu alte specii ale culturii orale	59
2.4. Intertext specific	67
2.5. Categorii în interiorul funcției denominative	90
2.5.1. Personaje	90
2.5.2. Cronotop și imaginar	99
2.5.3. Timp și spațiu	105
2.5.4. Motive și imagini	133
Capitolul 3. STRATEGII NARATIVE	
3.1. Narativitatea basmului	158
3.1.1. Narativitate	158
3.1.2. Categorii ale narativității	166
3.1.3. Perspectiva narativă	172
3.1.3.1. Interpretări lingvistice ale relației perspectivă – enunțare	172
3.1.3.2. Perspectiva narativă în basm	174
3.2. Povestirea basmului	178
3.2.1. Mărcile povestirii	178

3.2.2. Dialogul în basm	184
3.2.3. Dialogul între culegător și povestitor	187
3.3. Strategii narative în basmele <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte și Pasărea măiastră</i>	194
3.3.1. <i>Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte</i>	194
3.3.2. <i>Pasărea măiastră</i>	202
Capitolul 4. INTERFERENȚA DINTRE BASMUL POPULAR ȘI BASMUL CULT		
4.1. Basmul popular – basmul cult	206
4.2. Elemente specifice basmului popular în basmul cult	211
4.3. Destinul basmului	234
CONCLUZII	240
BIBLIOGRAFIE	256
<i>În loc de postfață</i>	274